

LŐRINCZ LÁSZLÓ
(1921 - 2013)
ÍRÓ, KÖLTŐ

1921. március 18-án, Sepsiszentgyörgyön született. Édesanyja Kovács Rozália. Édesapja Lőrincz István.

Az elemi iskola után Sepsiszentgyörgyön, a Székely Mikó Kollégiumban végezte el a négy osztályt, majd Brassóban a Református Kereskedelmi Középiskolában tett érettségi vizsgát.

A kolozsvári egyetemen 1944-ben kapott okleveles közgazdász diplomát.

Közben (1941-44-ig) az Erdélyi Szépművészeti Céh Könyvkiadó Erdélyi Helikon című folyóirat szépirodalmi szerkesztője volt.

1944-ben két társával beköltözött a kolozsvári Néprajzi Intézetbe, hogy védjék a gyűjteményt. Itt 1944 októberében elfogták, majd október 12-én civil hadifogolyként Szibériába vitték.

1947 végén a szibériai hadifogságából szabadulva Magyarországra jött, mivel legközelebbi hozzátartozóit elvesztette.

Elvégezte a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Pedagógusképző szakát, ahol tanári oklevelet kapott.

Egerben középiskolában és a főiskolán tanított, majd megbízták a Pedagógus Továbbképző Intézet megszervezésével, s annak vezetésével.

1971-ben alapította a ma is létező Budapesti Nevelő pedagógiai folyóiratot. Több mint kétszáz könyvet szerkesztett, s számtalan tanulmányt publikált.

1989 óta visszavonult, a Csongrád megyei Mindszenten élt.

Verseket, novellákat, tanulmányokat írt. Eddig kiadatlan műveit itt rendszerezte, melyeket önálló kötetben (*Maradék az életemből és a Kötet cím nélkül*) a Hód Kiadó jelentetett meg.

Életének 92. évében, Mindszenten hunyt el, majd Budapesten temették el.

HDK

AZ ERDÉLYI HELIKONISTA

Lőrincz László szépíró, az erdélyi helikonisták, Kós Károly nemzedékének és szerkesztőjének utolsó képviselője. A kiváló novellista *Reflektorfényben* című művével búcsúzunk tőle.

A Kötet cím nélkül novelláskötetének történetei egy-egy emberi érzést szemléltetnek, vagy jó esetben átéltetnek az olvasóval. A félelmet, a dekadenciát, amely bárkivel megeshetett, de a jövőben is bárkivel megtörténhet.

Érdekes dolog megtudni, melyik szereplő hogyan oldja meg a felmerülő problémáját. Minden váratlan esemény megköveteli, hogy aki annak megoldására vállalkozik, szűrje le a problémát önmaga erkölcsi szűrőjén, s ami a szűrőben mint emberi jó fennmarad, az vezérelje cselekedetét a megoldásban.

A *Reflektorfényben* című novella 1956-ban játszódik. Élethelyzet: a mentősöknek betelefonálnak, hogy a Váci úton vernek egy tisztet. Ha a mentősök kimennek érte, talán nem verik egészen agyon...

A mentősök már napok óta csak félórát alszanak, fáradtak, gyakran elalszanak vezetés közben – de döntenek: elmennek a tisztért.

Tovább gondolva a szituációt, láthatjuk, hogy itt nem azt nézték a mentősök, nem azt mérlegelték, hogy melyik csoportosulás mellé álljanak, hanem az emberi életet védték.

Bent a kórházban újabb nehézség adódik; a fegyveresek a mentő után eredve a kórházban követelik a behozott tisztet.

A főorvos és asszisztense műtik az összevert embert, s amíg az tart, nem engednek a műtőbe senkit.

Újabb választási lehetőség: ha úgyis ávós a tiszt, és a fegyveresek kezébe kerül, nem lesz-e hiábavaló a gyógyító munka? Az emberiség győz; a műtétet elkezdi.

A főorvos közben elmeséli asszisztensének egyik esetét, amely még a fronton történt vele: amíg az ezredparancsnok kulcsesonttörésével egy csomó időt eltöltött, addig a másik helyiségben meghalt két fogságba esett sebesült katona. Igaz, hogy kitüntetését kapott érte –, de azóta mégis úgy érzi, hogy a két katonával kellett volna foglalkoznia...

A húsz novella mindegyike tartalmaz továbbgondolásra alkalmas kérdéseket, s az olvasóra bizza a lehetséges válaszokat, amellet, hogy természetesen az író is leírja az ő hősei döntését. Az erkölcs alapvetően egy szűrő funkciót lát el, amikor döntéshelyzetben a szóba jöhető alternatívák közül kiválasztjuk a szerintünk legheylesebbet.

Javaslom mindenkinek elolvasásra Lőrincz László könyvét, saját meglévő erkölcsi szűrőjének építéséhez, a szűrő lyukainak beállításához, teszteléséhez.

Fülöpné Rákos Éva

REFLEKTORFÉNYBEN

Radulyknak majd leragad a szeme. Már napok óta csak röpke félórát alhat. Azt is a kocsiban, vagy a városzobában a padon.

- Időnként szólj reám – mondja Gerencsérnek –, mert amikor egyenesbe fordulnak, még nehezebb ébren maradni.

Már csak a szentlélek választja el őket attól, hogy neki ne menjenek a kocsival valaminek, de csodálatos módon akkor pattan fel mindig a csukott szeme, amikor éppen kanyarodni kell.

A mentőautó végigrohan a Kőbányai úton, s közeledik a kórház felé. Itt-ott lövések hallatszanak, s porzik a vakolat a házakon. Ők azonban robnognak. Hét sebesültet visznek a Kőbányai út végéről.

Alighogy megérkeznek, szól a telefon. Rendszerint közvetlenül a kórházakat hívják, mert a mentőállomáson úgy sincs kocsi. Nincs arra idő, hogy visszamenjenek a központba.

Valaki betelefonált, hogy a Váci úton vernek egy tisztet, s ha kimennek érte, talán nem verik egészen agyon.

- Nem tudom, hogy ki szólt, mert letette a kagylót – mondja a mentőorvos.

Raduly és Gerencsér összenéznek. Várják, hogy előbb a másik szóljon.

- Tisztet mondott? – szólal meg előbb Raduly.

- Ávós lehet – szólal meg Gerencsér is.

Azután csend lesz.

- Agyon fogják verni – gyűjt rá egy cigarettára a mentőorvos. – Tegnap egy századost kihajítottak a harmadik emeletről.

- S ha odamegyünk, akkor esetleg elkapnak minket is. Az istenit az ilyen ronda alakoknak, képesek agyonverni az embereket.

Gerencsér már éppen kinézett magának egy padot, ahol szundít majd egyet. Valamirevaló pihenőhöz csak úgy tudnak hozzájutni, ha időnként három helyett ketten mennek ki. Nem fekszik le. Ezzel azt jelzi, hogy a maga részéről hajlandó szolgálatban maradni.

- Ezt jól kifogtuk – nyilatkozik Raduly is.

- Ha úgy mennénk, mint akik csak éppen arra járnak, akkor talán sikerülne csinálni valamit – mondja a mentőorvos.

- Vállaljuk?

Felelet helyett Raduly belül a volán mögött, Gerencsér pedig a mentőorvossal együtt hátul.

- Csendesen megyünk – szól hátra Raduly. – Az utolsó ötven méternél bekapcsolom a szirénát, hogy a váratlan hangtól egy kicsit zavarodjanak meg. Aztán nem kell majd semmit sem kérdezősködni, hanem csak egyszerűen be kell tenni azt az embert, s gyérünk.